

Burun Tamponunun Hayatı Tehdit Eden Bir Komplikasyonu

A Life-Threatening Complication of Nasal Packing

Şaban Çelebi, Çiğdem Tepe Karaca*, Öner Çelik**

Taksim Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Kulak Burun Boğaz Kliniği, İstanbul, Türkiye

*Haydarpaşa Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Kulak Burun Boğaz Kliniği, İstanbul, Türkiye

**Maltepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kulak Burun Boğaz Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye

Özet

Septum cerrahisi kulak burun boğaz pratiğinde sık uygulanan bir prosedürdür. Bu cerrahi sonrasında kanama, septal hematoma, enfeksiyon, apse oluşumu, sineşi, septal perforasyon gibi komplikasyonlar görülebilmektedir. Bunların bir kısmını engellemek amacıyla çeşitli materyallerden yapılmış burun içi tamponlar kullanılmaktadır. Bu tamponların bir kısmı yabancı cisim hissi oluşturarak hastalarda ağrı ve rahatsızlık oluşturmaktadır. Bu yazıda nazal tamponun çıkarılması esnasında hastanın tamponu aspire etmesi ile sonuçlanan hayatı tehdit eden bir komplikasyonu sunuyoruz. (*Haseki Tıp Bülteni* 2012; 50: 64-5)

Anahtar Kelimeler: Septum cerrahisi, burun tamponları, komplikasyonlar

Abstract

Nasal septal surgery is frequently performed in otolaryngology practice. Bleeding, septal hematoma, infection, abscess formation, synechiae, and septal perforation can be seen as postoperative complications. Nasal packs that are made of various materials are used in order to prevent a portion of these complications. Some of these packs lead to pain and discomfort as a result of foreign body sensation. In this paper, we present a life-threatening complication of nasal packing resulted in patient's aspiration during drawing back. (*The Medical Bulletin of Haseki* 2012; 50: 64-5)

Key Words: Septal surgery, Nasal packing, Complications

Giriş

Nazal tamponlar epistaksisi kontrol altına almada, septal hematomu ve ödemi engellemede etkilidirler. Ayrıca cerrahi sonrası kemik ve kıkırdak yapıları olmaları gereken yerde sabitleyerek gelişebilecek sineşileri de önler. Ancak hastaya rahatsızlık hissi verip çeşitli olumsuzluklara ve birtakım komplikasyonlara yol açabilmektedir. En sık görülen komplikasyonlarından biri ağrıdır. Ağrıyı azaltmak için kullanılan en önemli yöntemlerden biri de nazal tamponun eldiven parmağı içerisinde yerleştirilmesidir. Literatürde tampon komplikasyonları ile ilgili çok çeşitli deneyimler yayınlanmıştır (1-3). Bu yazıda eldiven parmağı şeklinde hazırlanmış tamponun, çekilmesi esnasında aspirasyonu ile sonuçlanan hayatı tehdit eden bir komplikasyonu sunuyoruz.

Olgu Sunumu

Sağlıklı 45 yaşında erkek hasta, dört yıl önce septum cerrahisi geçirdiği ve takiben de çeşitli rahatsızlıkları olduğu anemnezini ile kliniğimize başvurdu. Anterior rinoskopi ve

endoskopik muayenede nazal septal perforasyon saptandı. Septal perforasyon transpozisyon flebi ile tamir edildi. Ameliyat sırasında hiçbir komplikasyon gelişmedi. Rutin olarak her iki burun deliğine eldiven parmağı içinde gazlı bez tampon kondu ve her iki tampon burun ucunda birbirine dikildi. İki gün sonra hastanın muayenesi sırasında bir taraftaki tamponun yerinde olmadığı saptandı. Hasta yerinde olmayan tamponu için sorgulandığında hastanın rahatsız olması nedeniyle her iki tamponu birleştiren sütürleri kesip tamponlardan birisini çıkardığını söyledi. Diğer tamponun alınması için muayene hazırlığı yapılırken hastada ani inspiratuar solunum güçlüğü başladı. Tamponun aspire edildiği düşünülerek acilen Heimlich manevrası uygulanarak nazal tampon çıkarıldı (Şekil 1).

Tartışma

Nazal tamponlar medikal pratiğe Hipokrat tarafından kazandırılmıştır ve o günden günümüze rutin olarak kullanılır hale gelmiştir. Zaman içinde ihtiyaca göre çeşitli tampon materyalleri geliştirilmiştir (1). Her ne olursa olsun tampon

Yazışma Adresi/Address for Correspondence: Şaban Çelebi

Taksim Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Kulak Burun Boğaz Kliniği, İstanbul, Türkiye

Tel.: +90 212 538 02 01 E-posta: celebisaban@hotmail.com

Geliş Tarihi/Received: 25 Aralık 2011 **Kabul Tarihi/Accepted:** 27 Ocak 2012

*Haseki Tıp Bülteni,
Galenos Yayınevi tarafından basılmıştır. Her hakkı saklıdır.
The Medical Bulletin of Haseki Training and Research Hospital,
published by Galenos Publishing. All rights reserved.*

Şekil 1. Aspire edilen nazal tampon

konması rahatsız edici bir durumdur. Bu durum da yeni tampon materyalleri geliştirilmesine neden olmuştur.

Ağrı nazal tamponların en sık komplikasyonudur. Thomas ve ark., ağrı skorlaması yaptıkları serilerinde, ağrının tampon kalış süresiyle doğru orantılı olduğunu bildirmiştir (4). Tampon çıkarılırken kolaylık sağlaması açısından eldiven parmağı tamponlar sık kullanılmaktadır. Von Schonberg (5) yerleştirilme ve çıkarılmasının en kolay olduğu tamponların eldiven parmağı içine yerleştirilmiş olan tamponlar olduğunu yayınlamıştır. Bunlar içinde en sık kullanılanlar eldiven parmağı içine konmuş gazlı bez, ekstrafor, merocel (polyvinyl alcohol) vb.'dir.

Burun tamponlarının periorbital ödem, lakrimasyon, uykusuzluk, ağız kuruluğu hatta kardiyopulmoner komplikasyonlar yaptığına dair yayınlar vardır. Seksen yaşında bir erkek hastada, acil serviste burun tamponu konmasından birkaç saat sonra rinore olduğu bildirilmiştir (2).

Bazı yazarlar buruna tampon konmasının mukozal hasarı attırdığı ve yara iyileşmesini negatif yönde etkilediğini belirtmişlerdir. Her operasyondan sonra yarar-zarar analizi yapılarak tampon konup konmayacağına karar verilmelidir (6). Posterior burun tamponu konmuş hastalar daha çok respiratuar komplikasyonlara aday olmasına rağmen (3), bu vakada anterior burun tamponu yabancı cisim gibi davranıp alt solunum yollarına kaçarak solunum zorluğuna neden olmuştur.

Sonuç

Bu vaka sunumu klinisyenlere burun tamponunun hayatı tehdit edebilen komplikasyonlara neden olabileceğini hatırlatmaktadır. Tamponları kolumelleya dikmek ve hastayı bu konuda uyarmak gibi ek koruyucu yöntemler geliştirilmelidir.

Kaynaklar

1. Habesoglu TE, Kulekci S, Habesoglu M, et al. Comparative outcomes of using fibrin glue in septoplasty and its effect on mucociliary activity. *Otolaryngol Head Neck Surg* 2010;142:394-9.
2. Bryan NL, Hertler MA. A report of CSF leak as a complication of nasal packing for epistaxis. *Ear Nose Throat J* 2010;89:E4-6.
3. Rotenberg B, Tam S. Respiratory complications from nasal packing: systematic review. *J Otolaryngol Head Neck Surg* 2010;39:606-14.
4. Thomas DM, Tierney PA, Samuel D, Patel KS. Audit of pain after nasal surgery. *Ann R Coll Surg Engl* 1996;78:380-2.
5. von Schoenberg M, Robinson P, Ryan R. Nasal packing after routine nasal surgery—is it justified? *J Laryngol Otol* 1993;107:902-5.
6. Weber RK. [Nasal packing after FESS—time is over?]. *Laryngorhinootologie* 2009;88:379-84.